

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

15 juillet 2011

PROJET DE LOI

**modifiant le Code d'instruction criminelle et
la loi du 20 juillet 1990 relative
à la détention préventive
afin de conférer des droits,
dont celui de consulter un avocat
et d'être assistée par lui,
à toute personne auditionnée
et à toute personne privée de liberté**

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DE LA JUSTICE
PAR
MM. **Renaat LANDUYT**
ET **Christian BROTCORNE**

SOMMAIRE

Page

I. Exposé du ministre de la Justice.....	3
II. Discussion des articles et votes.....	4

Documents précédents:

Doc 53 1279/ (2010/2011):

001: Projet transmis par le Sénat.
002: Avis du Conseil d'État.
003 et 004: Amendements.
005: Rapport.
006: Texte adopté par la commission.
007 et 008: Amendements.
009: Texte amendé par la Chambre des représentants et renvoyé au Sénat.

010: Projet réamendé par le Sénat.
011: Amendements.

Voir aussi:

013: Texte adopté par la commission.

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

15 juli 2011

WETSONTWERP

**tot wijziging van het Wetboek van
strafvordering en van de wet van 20 juli
1990 betreffende de voorlopige hechtenis,
om aan elkeen die wordt verhoord en
aan elkeen wiens vrijheid wordt benomen
rechten te verlenen, waaronder het recht
om een advocaat te raadplegen en
door hem te worden bijgestaan**

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE JUSTITIE
UITGEBRACHT DOOR
DE HEREN **Renaat LANDUYT**
EN **Christian BROTCORNE**

INHOUD

Blz.

I. Uiteenzetting van de minister van Justitie	3
II. Artikelsgewijze bespreking en stemmingen	4

Voorgaande documenten:

Doc 53 1279/ (2010/2011):

001: Ontwerp overgezonden door de Senaat.
002: Advies van de Raad van State.
003 en 004: Amendementen.
005: Verslag.
006: Tekst aangenomen door de commissie.
007 en 008: Amendementen.
009: Tekst geamendeerd door de Kamer van volksvertegenwoordigers en teruggezonden naar de Senaat.
010: Ontwerp opnieuw geamendeerd door de Senaat.
011: Amendementen.

Zie ook:

013: Tekst aangenomen door de commissie.

2624

**Composition de la commission à la date de dépôt du rapport/
Samenstelling van de commissie op de datum van indiening van het verslag**

Président/Voorzitter: Sarah Smeyers

A. — Titulaires / Vaste leden:

N-VA	Siegfried Bracke, Sophie De Wit, Sarah Smeyers, Kristien Van Vaerenbergh
PS	Valérie Déom, Thierry Giet, Rachid Madrane, Özlem Özen
MR	Olivier Maingain, Marie-Christine Marghem
CD&V	Sonja Becq, Raf Terwingen
sp.a	Renaat Landuyt
Ecolo-Groen!	Stefaan Van Hecke
Open Vld	Sabien Lahaye-Battheu
VB	Bert Schoofs
cdH	Christian Brotcorne

B. — Suppléants / Plaatsvervangers:

Koenraad Degroote, Daphné Dumery, Theo Francken, Miranda Van Eetvelde, Ben Weyts
Anthony Dufrane, Karine Lalieux, Yvan Mayeur, N, N
Daniel Bacquelaïne, Jacqueline Galant, Philippe Goffin
Servais Verherstraeten, Liesbeth Van der Auwera, N
Maya Detiège, Peter Vanvelthoven
Juliette Boulet, N
Patrick Dewael, Carina Van Cauter
Gerolf Annemans, Peter Logghe
Joseph George, N

C. — Membre sans voix délibérative / Niet-stemgerechtigd lid:

INDEP	Laurent Louis
-------	---------------

N-VA	:	<i>Nieuw-Vlaamse Alliantie</i>	
PS	:	<i>Parti Socialiste</i>	
MR	:	<i>Mouvement Réformateur</i>	
CD&V	:	<i>Christen-Democratisch en Vlaams</i>	
sp.a	:	<i>socialistische partij anders</i>	
Ecolo-Groen!	:	<i>Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales — Groen</i>	
Open Vld	:	<i>Open Vlaamse liberalen en democraten</i>	
VB	:	<i>Vlaams Belang</i>	
cdH	:	<i>centre démocrate Humaniste</i>	
LDD	:	<i>Lijst Dedecker</i>	
INDEP-ONAFH	:	<i>Indépendant - Onafhankelijk</i>	

<i>Abréviations dans la numérotation des publications:</i>		<i>Afkortingen bij de nummering van de publicaties:</i>	
DOC 53 0000/000:	<i>Document parlementaire de la 53ème législature, suivi du n° de base et du n° consécutif</i>	DOC 53 0000/000:	<i>Parlementair document van de 53e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer</i>
QRVA:	<i>Questions et Réponses écrites</i>	QRVA:	<i>Schriftelijke Vragen en Antwoorden</i>
CRIV:	<i>Version Provisoire du Compte Rendu intégral (couverture verte)</i>	CRIV:	<i>Voorlopige versie van het Integraal Verslag (groene kaft)</i>
CRABV:	<i>Compte Rendu Analytique (couverture bleue)</i>	CRABV:	<i>Beknopt Verslag (blauwe kaft)</i>
CRIV:	<i>Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) (PLEN: couverture blanche; COM: couverture saumon)</i>	CRIV:	<i>Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaald beknopt verslag van de toespraken (met de bijlagen) (PLEN: witte kaft; COM: zalmkleurige kaft)</i>
PLEN:	<i>Séance plénière</i>	PLEN:	<i>Plenum</i>
COM:	<i>Réunion de commission</i>	COM:	<i>Commissievergadering</i>
MOT:	<i>Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)</i>	MOT:	<i>Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)</i>

<i>Publications officielles éditées par la Chambre des représentants</i>		<i>Officiële publicaties, uitgegeven door de Kamer van volksvertegenwoordigers</i>	
<i>Commandes:</i>		<i>Bestellingen:</i>	
<i>Place de la Nation 2</i>		<i>Natieplein 2</i>	
<i>1008 Bruxelles</i>		<i>1008 Brussel</i>	
<i>Tél.: 02/ 549 81 60</i>		<i>Tel.: 02/ 549 81 60</i>	
<i>Fax: 02/549 82 74</i>		<i>Fax: 02/549 82 74</i>	
<i>www.lachambre.be</i>		<i>www.dekamer.be</i>	
<i>e-mail: publications@lachambre.be</i>		<i>e-mail: publicaties@dekamer.be</i>	

MESDAMES, MESSIEURS,

Votre commission a examiné ce projet de loi amendé par le Sénat au cours de sa réunion du 12 juillet 2011.

I. — EXPOSÉ DU MINISTRE DE LA JUSTICE

M. Stefaan De Clerck, ministre de la Justice, expose que le Sénat a remplacé par ce qui suit l'article 47bis, § 6, proposé, du Code d'instruction criminelle (article 2) tel qu'adopté par la Chambre des représentants:

“§ 6. Aucune condamnation ne peut être prononcée contre une personne sur le seul fondement de déclarations qu'elle a faites en violation des §§ 2, 3 et 5 à l'exclusion du § 4, en ce qui concerne la concertation confidentielle préalable ou l'assistance d'un avocat au cours de l'audition.”

Le ministre estime que cette modification est conforme à l'essence de l'arrêt Salduz, c'est-à-dire à l'idée qu'une personne ne peut pas être condamnée sur la base d'une déclaration qu'elle a faite sans avoir eu la possibilité de se concerter avec un avocat et de se faire assister par un avocat. La nouvelle formulation exprime clairement qu'une condamnation ne peut être prononcée que s'il existe d'autres éléments de preuve.

Cette formulation est également plus correcte pour ce qui est, par exemple, de la renonciation à la possibilité de concertation et d'assistance. Lorsque l'intéressé a indiqué valablement qu'il ne voulait pas faire usage de la possibilité de concertation et d'assistance qui lui est offerte, sa déclaration est valable en droit. L'ancienne formulation laissait à penser que l'absence éventuelle d'avocat entraînerait la nullité de la déclaration.

La nouvelle formulation ne modifie aucunement l'administration de la preuve actuellement en vigueur.

Le Sénat a également affiné le renvoi au § 5. En effet, le § 5 renvoie expressément au § 4, et bien que la portée du § 6 soit claire, le service d'évaluation de la législation du Sénat a formulé une observation à cet égard. Pour éviter les discussions, le texte actuel indique clairement que le § 4 est toujours exclu.

Le ministre souligne qu'il s'est concerté avec tous les acteurs de la justice au sujet de la disposition relative à l'entrée en vigueur de ce projet de loi.

DAMES EN HEREN,

Uw commissie heeft dit door de Senaat geamendeerd wetsontwerp besproken tijdens haar vergadering van 12 juli 2011.

I. — UITEENZETTING VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE

De heer Stefaan De Clerck, minister van Justitie, legt uit dat de Senaat het ontworpen artikel 47bis, § 6, van het Wetboek van strafvordering (artikel 2) zoals aangenomen door de Kamer van volksvertegenwoordigers, vervangen heeft door wat volgt:

§ 6. Tegen een persoon kan geen veroordeling worden uitgesproken die enkel gegrond is op verklaringen die hij heeft afgelegd in strijd met de §§ 2, 3 en 5 met uitsluiting van § 4, wat betreft het voorafgaandelijk vertrouwelijk overleg of de bijstand door een advocaat tijdens het verhoor.”

De minister meent dat deze wijziging tegemoetkomt aan de essentie van het Salduz-arrest, met name dat een persoon niet veroordeeld kan worden op basis van een verklaring die werd afgelegd zonder dat de mogelijkheid werd gegeven tot overleg en bijstand van een advocaat. De nieuwe formulering geeft duidelijk aan dat een veroordeling enkel kan worden uitgesproken als er andere bewijselementen voorhanden zijn.

Voorts is zij ook correcter wat betreft bijvoorbeeld de afstand van de mogelijkheid van overleg en bijstand. Wanneer de persoon, hoewel hem de mogelijkheid tot overleg en bijstand werd geboden, op geldige manier heeft aangegeven hiervan geen gebruik te willen maken, is zijn verklaring wel rechtsgeldig. Met de vorige formulering werd de indruk gewekt dat als in voorkomend geval geen advocaat aanwezig is, de afgelegde verklaring niet rechtsgeldig zou zijn.

De voorliggende formulering laat de huidige bewijsregeling onverlet.

Tevens werd in de Senaat de verwijzing naar § 5 verijnd. Immers, § 5 verwijst uitdrukkelijk naar § 4 en hoewel de draagwijdte van § 6 duidelijk is, was er dienaangaande een opmerking van de dienst wetsevaluatie van de Senaat. Teneinde discussies hierover te vermijden, wordt nu duidelijk gesteld dat § 4 altijd uitgesloten is.

De minister stipt aan dat hij over de inwerkingtredingsbepaling van dit wetsontwerp overleg heeft gepleegd met alle justitieactoren.

Le ministre s'est engagé envers les avocats à régler la question de l'indemnisation de l'aide juridique de deuxième ligne, en particulier en ce qui concerne la rémunération des prestations, ainsi que le paiement des prestations déjà fournies depuis le 1er juillet 2011 dans le cadre de l'arrêt Salduz. Le ministre abordera cette problématique en Conseil des ministres.

Le ministre souligne que le coût final de cette loi n'est pas encore connu.

À la suite des entretiens qu'il a eus avec le ministère public, la police, le barreau et les juges d'instruction, le ministre estime cependant qu'il s'indique de faire entrer la loi en vigueur le 1er janvier 2012 au plus tard. Ainsi, la police a demandé un délai afin de pouvoir réaliser les adaptations nécessaires en termes d'ICT et d'assurer les formations nécessaires. Par ailleurs, le barreau doit également prévoir un instrument de permanence active, une sorte de *call-center* pour que la police puisse rapidement entrer en contact avec lui.

II. — DISCUSSION DES ARTICLES ET VOTES

Art. 1er

Cet article est adopté à l'unanimité.

Art. 2

Cet article porte sur l'article 47*bis* du Code d'instruction criminelle.

M. Olivier Maingain (MR) n'est pas convaincu que l'article 47*bis*, § 6, du Code d'instruction criminelle tel qu'il est proposé par le Sénat permettra de réduire le risque de voir naître des litiges relatifs à la nullité — bien au contraire. Il ne profitera, selon lui, qu'aux avocats plus chevronnés. Le membre prédit que cette question sera finalement tranchée par une nouvelle décision de la Cour européenne. Le texte proposé par le Sénat ne contribue pas à promouvoir la sécurité juridique.

Pour clarifier la situation, il s'indique de rétablir le texte adopté par la Chambre.

M. Servais Verherstraeten (CD&V) souligne que la discussion de ce projet de loi en séance plénière de la Chambre des représentants a fait apparaître clairement que le texte proposé par la commission de la Justice

Ten aanzien van de advocaten heeft de minister zich geëngageerd om de kwestie van de vergoeding van de juridische tweedelijnsbijstand te regelen. In het bijzonder betreft dit de vergoeding voor de prestaties alsook de betaling voor de reeds geleverde prestaties in het kader van het Salduz-arrest sinds 1 juli 2011. De minister zal dit aankaarten in de ministerraad.

De minister stipt aan dat nog niet duidelijk is wat de uiteindelijke kostprijs van deze wet zal zijn.

Naar aanleiding van de gesprekken met het openbaar ministerie, de politie, de advocatuur en de onderzoekers acht de minister het evenwel aangewezen om de wet uiterlijk op 1 januari 2012 in werking te laten treden. Zo heeft de politie nog bijkomende tijd gevraagd teneinde de nodige ICT-aanpassingen te kunnen doorvoeren en de vereiste opleidingen te verzekeren. Voorts dient de advocatuur ook te voorzien in een instrument inzake actieve permanentie, een soort call-centrum, opdat de politie op een snelle manier met hen in contact kan treden.

II. — ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMINGEN

Art. 1

Het artikel wordt eenparig aangenomen.

Art. 2

Dit artikel betreft artikel 47*bis* van het Wetboek van strafvordering.

De heer Olivier Maingain (MR) is er niet van overtuigd dat het door de Senaat ontworpen artikel 47*bis*, § 6, van het Wetboek van strafvordering, het risico op geschillen wat de nietigheden betreft, zal doen verminderen. Integendeel, het zal volgens hem alleen tot voordeel dienen van de meer ervaren advocaten. Het lid voorspelt dat deze kwestie uiteindelijk zal beslecht worden met nieuwe uitspraak van het Europees Hof. De door de Senaat voorgestelde tekst draagt niet bij tot de juridische zekerheid.

Het is dan ook aangewezen om hier klaarheid te brengen door opnieuw terug te gaan naar de door de Kamer aangenomen tekst.

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) benadrukt dat uit de bespreking van dit wetsontwerp in de plenaire vergadering van de Kamer van volksvertegenwoordigers duidelijk is geworden dat de door de commissie

donne lieu à des interprétations divergentes. Le texte proposé par le Sénat offre, selon lui, une plus grande sécurité juridique et autorise aussi expressément les preuves à la suite de l'audition.

Mme Sophie De Wit (N-VA) marque son accord sur la clarification apportée par le Sénat. La membre est pleinement convaincue que cette disposition sera interprétée de manière correcte.

Mme Carina Van Cauter (Open Vld) constate que la formulation proposée par la Chambre a donné lieu à une confusion. C'est ainsi que les mots "élément de preuve" ont été interprétés au sens de "moyen de preuve", ce qui impliquerait que les preuves dérivées sont également exclues. Pour remédier au problème, le Sénat propose une nouvelle formulation qui n'est pas susceptible d'interprétation.

M. Thierry Giet (PS) n'est satisfait ni par le texte proposé par la Chambre, ni par celui proposé par le Sénat. Il considère que les deux dispositions ne sont pas suffisamment précises. À cet égard, il renvoie à ses exposés antérieurs et aux amendements qu'il a déposés (voir DOC 53 1279/005), ainsi qu'à la discussion qui a eu lieu en séance plénière.

M. Christian Brotcorne (cdH) adhère à la modification proposée par le Sénat.

M. Renaat Landuyt (sp.a) renvoie au point de vue qu'il a adopté précédemment sur ce projet de loi (voir DOC 53 1279/011). Il estime que la formulation adoptée par le Sénat est une amélioration par rapport au texte adopté par la Chambre.

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!) présente en ordre principal un amendement n° 67 tendant à améliorer le texte du § 6 proposé par le Sénat. (DOC 53 1279/011)

L'amendement remplace le § 6 proposé et tient compte, entre autres, des infractions au § 4 (letter of rights), vise davantage que les seules infractions à la concertation confidentielle préalable et tient compte des articles 2bis, 15bis et 16 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive.

En ordre subsidiaire, le membre présente l'amendement n° 71, qui prévoit dans le paragraphe proposé par le Sénat le renvoi aux articles 2bis, 15bis et 16 de la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive. (DOC 53 1279/011)

voor de Justitie voorgestelde tekst aanleiding geeft tot divergente interpretaties. De door de Senaat voorgestelde tekst biedt volgens hem meer rechtszekerheid en laat uitdrukkelijk ook bewijzen naar aanleiding van het verhoor toe.

Mevrouw Sophie De Wit (N-VA) gaat akkoord met de door de Senaat aangebrachte verduidelijking. Het lid heeft er alle vertrouwen in dat deze bepaling op de juiste manier zal geïnterpreteerd worden.

Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) stelt vast dat de door de Kamer voorgestelde formulering aanleiding heeft gegeven tot verwarring. Zo werd "bewijselement" geïnterpreteerd als zijnde "bewijsmiddel", wat met zich mee zou brengen dat afgeleide bewijzen ook worden uitgesloten. Teneinde hiermee komaf te maken, stelt de Senaat een nieuwe formulering voor die niet voor interpretatie vatbaar is.

De heer Thierry Giet (PS) gaat noch met de door de Kamer ontworpen tekst, noch met deze van de Senaat akkoord. Hij meent dat beide bepalingen niet voldoende precies zijn. Hij verwijst in dit verband naar zijn eerdere uiteenzettingen en ingediende amendementen (zie DOC 53 1279/005) alsook naar de bespreking die heeft plaatsgevonden in de plenaire vergadering.

De heer Christian Brotcorne (cdH) stemt in met de door de Senaat voorgestelde wijziging.

De heer Renaat Landuyt (sp.a) verwijst naar zijn eerder standpunt over dit wetsontwerp zoals verwoord in DOC 53 1279/011. Hij meent dat de door de Senaat aangenomen formulering een verbetering is ten aanzien van de door de Kamer aangenomen tekst.

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!) dient in hoofddorde amendement nr. 67 in tot verbetering van de door de Senaat voorgestelde tekst van § 6. (DOC 53 1279/011)

Het amendement vervangt de ontworpen § 6 en houdt ondermeer rekening met de inbreuken op § 4 (letter of rights), viseert meer dan alleen de inbreuken op het voorafgaand, vertrouwelijk overleg en houdt rekening met de artikelen 2bis, 15bis en 16 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis.

In bijkomende orde dient het lid amendement nr. 71 in, dat in de door de Senaat ontworpen paragraaf voorziet in de verwijzing naar de artikelen 2bis, 15bis en 16 van de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis. (DOC 53 1279/011)

M. Olivier Maingain (MR) constate qu'il ressort clairement des travaux du Sénat qu'initialement, le sénateur Delpérée était entièrement d'accord avec la formulation du § 6 proposé par la Chambre et, en particulier, avec l'utilisation des mots "éléments de preuve", avant de remettre en cause cette formulation (Doc. Sénat 5-663/10, p. 28). Lors de la même discussion, le ministre a indiqué que la jurisprudence européenne optait pour l'exclusion de la preuve et que si l'on voulait quand même inscrire l'option de la preuve corroborante dans la loi, on s'exposerait donc à un risque qui ne serait en l'occurrence pas réparable si l'on comparaisait, tout en fin de procédure, devant la Cour européenne (Doc. Sénat 5-663/10, p. 32).

Dans le paragraphe proposé par le Sénat, on l'utilise à présent le terme "fondement". Cela implique que dans sa motivation, le juge se bornera à indiquer que la condamnation ne sera pas fondée uniquement sur l'élément de preuve obtenu de manière irrégulière. Ainsi, selon le paragraphe proposé par le Sénat, la nullité est apurée. Le membre considère cependant que cette formulation ne sera pas validée par la Cour européenne. Il présente des lors l'*amendement n° 70* tendant à remplacer le § 6 proposé (DOC 53 1279/011).

Le membre souligne que son amendement ne répond pas, à tort, à l'observation formulée par l'intervenant précédent concernant le § 4, qui constitue le début de la protection du droit de la personne interrogée.

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!) présente ensuite un *sous-amendement (n° 72, DOC 53 1279/011)* à l'*amendement n° 70* qui a la même teneur que son amendement n° 71.

Le ministre rappelle à M. Maingain que le sénateur Defraigne a cosigné l'*amendement* visant à modifier le § 6. Le ministre considère que le § 6 est clair.

L'insertion d'un renvoi au § 4 reviendrait à instaurer un formalisme, ce qu'il ne peut accepter.

En ce qui concerne le renvoi à la loi du 20 juillet 1990 relative à la détention préventive, *la représentante du ministre* précise que l'on a toujours choisi de travailler avec des renvois croisés. Cette technique est acceptée par le Conseil d'État (DOC 53 1279/003, p. 24). La représentante plaide dès lors pour une application cohérente de celle-ci.

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!) indique que le Conseil d'État a également fait observer que par souci de clarté, il serait judicieux d'inscrire également,

De heer Olivier Maingain (MR) stelt vast dat uit de werkzaamheden van de Senaat duidelijk blijkt dat senator Delpérée bij aanvang volledig akkoord ging met de door de Kamer ontworpen § 6 en in het bijzonder met het gebruik van de term "bewijselement" om daarna hierop terug te komen. (Doc. Senaat 5-663/10, p. 28) De minister heeft tijdens dezelfde bespreking gesteld dat de Europese rechtspraak opteert voor een bewijsuitsluiting en dat indien geopteerd wordt voor de inschrijving in de wet van het steunbewijs, een risico bestaat dat men dit niet kan herstellen als men, helemaal op het einde van de procedure voor het Europees Hof komt. (Doc. Senaat 5-663/10, p. 32)

In de door de Senaat ontworpen paragraaf wordt nu de term "gegrond" gebruikt. Dit impliceert dat de rechter zich in zijn motivering zal beperken tot het stellen dat de veroordeling niet enkel gegrond is op het onregelmatig verkregen bewijselement. Aldus wordt volgens de door de Senaat ontworpen paragraaf de nietigheid gezuiverd. Het lid meent evenwel dat deze formulering een toetsing door het Europees Hof niet zal doorstaan. Hij dient daarom *amendement nr. 70* in tot vervanging van de ontworpen § 6. (DOC 53 1279/011)

Het lid stipt aan dat zijn amendement evenwel onterecht niet tegemoetkomt aan de door de vorige spreker gemaakte bemerking inzake § 4 dat het begin uitmaakt van de bescherming van de rechten van de ondervraagde persoon.

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!) dient hierop op amendement nr. 70 het *subamendement nr. 72* in dat hetzelfde beoogt als zijn amendement nr. 71. (DOC 53 1279/011)

De minister herinnert de heer Maingain eraan dat senator Defraigne het amendement tot wijziging van § 6 heeft meeondertekend. De minister meent dat § 6 duidelijk is.

Het opnemen van een verwijzing naar § 4 zou neerkomen op het invoeren van een formalisme. Hij gaat hiermee dan ook niet akkoord.

Wat de verwijzing naar de wet van 20 juli 1990 betreffende de voorlopige hechtenis betreft, verduidelijkt *de vertegenwoordigster van de minister* dat steeds geopteerd werd om te werken met kruisverwijzingen. Deze techniek wordt door de Raad van State aanvaard (DOC 53 1279/003, p. 24). De vertegenwoordigster pleit dan ook voor een consequente toepassing ervan.

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!) stipt aan dat de Raad van State eveneens heeft gesteld dat het omwille van de duidelijkheid nuttig zou zijn om de

de manière explicite, la sanction dans l'article 2bis, en projet, de la loi relative à la détention préventive (DOC 53 1279/002, p. 24, note de bas de page n° 69).

La représentante du ministre fait observer que, dans ce cas, il y a lieu de réécrire tous les articles, alors que le Conseil d'État marque son accord sur la technique utilisée.

M. Bert Schoofs (VB) peut marquer son accord sur le § 6 proposé par le Sénat. Il se rallie par ailleurs à l'avis du ministre en ce qui concerne son rejet du formalisme excessif qui serait engendré par l'amendement 70 de M. Maingain. Le tendance au formalisme est un phénomène qui, selon l'intervenant, fait typiquement partie de la culture juridique francophone.

Les modifications apportées par le Sénat garantissent cependant une sécurité juridique suffisante et ce, sans tomber dans le formalisme.

*

Les amendements n°s 67 et 72 sont successivement rejetés par 9 voix contre 3 et 2 abstentions.

L'amendement n° 70 est rejeté par 9 voix contre 2 et 3 abstentions.

L'amendement n° 71 est rejeté par 9 voix contre 4 et une abstention.

L'article 2 est adopté, sans modification, par 8 voix contre 2 et 4 abstentions.

Art. 3 à 5

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Les articles 3 à 5 sont successivement adoptés, sans modification, par 9 voix contre 2 et 3 abstentions.

Art. 6

M. Thierry Giet et Mme Özlem Özen (PS) présentent un amendement n° 68 tendant à supprimer l'article 6 qui vise la prolongation de 24 heures de la garde à vue (DOC 53 1279/011). M. Giet fait observer que cet article réduit en effet, par le biais d'une loi ordinaire, une garantie constitutionnelle offerte au justiciable.

sanctieregeling ook uitdrukkelijk op te nemen in het ontworpen artikel 2bis van de voorlopige Hechteniswet. (DOC 53 1279/002, p. 24, voetnoot 69)

De vertegenwoordigster van de minister merkt op dat dan alle artikelen herschreven dienen te worden terwijl de Raad van State met de gehanteerde techniek instemt.

De heer Bert Schoofs (VB) kan instemmen met de door de Senaat ontworpen § 6. Hij treedt voorts de minister bij in zijn afwijzing van het overdreven formalisme dat teweeg zou worden gebracht door het amendement 70 van de heer Maingain. De neiging naar het formalisme is een fenomeen dat volgens de spreker typisch tot de francofone rechtscultuur behoort.

De door de Senaat aangebrachte wijzigingen garanderen evenwel voldoende rechtszekerheid, en wel zonder in formalisme te vervallen.

*

De amendementen 67 en 72 worden achtereenvolgens verworpen met 9 tegen 3 stemmen en 2 onthoudingen.

Amendement nr. 70 wordt verworpen met 9 tegen 2 stemmen en 3 onthoudingen.

Amendement nr. 71 wordt verworpen met 9 tegen 4 stemmen en 1 onthouding.

Artikel 2 wordt ongewijzigd aangenomen met 8 tegen 2 stemmen en 4 onthoudingen.

Art. 3 tot 5

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

De artikelen 3 tot 5 worden achtereenvolgens en ongewijzigd aangenomen met 9 tegen 2 stemmen en 3 onthoudingen.

Art. 6

De heer Thierry Giet en mevrouw Özlem Özen (PS) dienen amendement nr. 68 in dat strekt tot de weglating van artikel 6 dat betrekking heeft op de verlenging van de onzekerheidsstelling met 24 uur. (DOC 53 1279/011) De heer Giet merkt op dat dit artikel immers bij gewone wet een grondwettelijke waarborg ten aanzien van de rechtsonderhorige vermindert.

Le ministre plaide en faveur du maintien de cet article.

*

L'amendement n° 68 est rejeté par 9 voix contre 3 et 2 abstentions.

L'article 6 est adopté, sans modification, par 8 voix contre 4 et 2 abstentions.

Art. 7 à 9

Ces articles ne donnent lieu à aucune observation.

Les articles 7 et 8 sont successivement adoptés, sans modification, par 8 voix contre 2 et 4 abstentions.

L'article 9 est adopté, sans modification, par 8 voix contre une et 5 abstentions.

Art. 10

Cet article fixe l'entrée en vigueur.

M. Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!) fait observer que les acteurs de la justice savent depuis longtemps déjà que la législation doit être adaptée par suite de l'arrêt Salduz. Le membre s'étonne quelque peu que ce soit précisément l'OVB qui freine des quatre fers, alors qu'il a tellement insisté sur un élargissement du champ d'application.

Il estime dès lors qu'un nouveau report de l'entrée en vigueur est inopportun. Il appartient à chacun de prendre ses responsabilités.

M. Olivier Maingain (MR) souligne que plus on reportera l'entrée en vigueur, plus les tribunaux seront saisis de dossiers de non-respect de l'arrêt Salduz.

Le membre estime que la disposition actuelle relative à l'entrée en vigueur fait reposer une responsabilité importante sur le ministre, qu'elle lui impose en quelque sorte la charge de la preuve. Il s'indiquerait dès lors de modifier la rédaction de cet article. Le membre présente à cet effet l'amendement n° 69, qui tend à remplacer cet article par ce qui suit:

"Le Roi fixe la date d'entrée en vigueur de la loi ou de certaines de ses dispositions.

De minister pleit voor het behoud van dit artikel.

*

Amendement nr. 68 wordt verworpen met 9 tegen 3 stemmen en 2 onthoudingen.

Artikel 6 wordt ongewijzigd aangenomen met 8 tegen 4 stemmen en 2 onthoudingen.

Art. 7 tot 9

Over deze artikelen worden geen opmerkingen gemaakt.

De artikelen 7 en 8 worden achtereenvolgens en ongewijzigd aangenomen met 8 tegen 2 stemmen en 4 onthoudingen.

Artikel 9 wordt ongewijzigd aangenomen met 8 stemmen tegen 1 en 5 onthoudingen.

Art. 10

Dit artikel betreft de inwerkingtreding.

De heer Stefaan Van Hecke (Ecolo-Groen!) stipt aan dat de justitieactoren reeds geruime tijd weten dat de wetgeving naar aanleiding van het Salduz-arrest dient te worden aangepast. Het lid is enigszins verbaast dat net het OVB dat zo heeft aangedrongen op een verruiming van het toepassingsgebied, nu op de rem gaat staan.

Hij meent dan ook dat een bijkomend uitstel van de inwerkingtreding niet aangewezen is. Iedereen dient zijn verantwoordelijkheid op te nemen.

De heer Olivier Maingain (MR) stipt aan dat hoe langer de inwerkingtreding wordt uitgesteld, hoe meer procedures betreffende het niet naleven van het Salduz-arrest voor de rechtbanken zullen worden ingeleid.

Het lid meent dat de huidige bepaling inzake de inwerkingtreding een grote verantwoordelijkheid, als het ware een bewijslast, legt bij de minister. Hij acht het dan ook aangewezen om de redactie ervan te wijzigen. Hij dient daarom *amendement nr. 69* in dat ertoe strekt dit artikel te vervangen door wat volgt:

"De Koning bepaalt de datum waarop de wet of sommige van de erin vervatte bepalingen in werking treden.

La présente loi entre en vigueur au plus tard le 1er janvier 2012.” (DOC 53 1279/011)

M. Servais Verherstraeten (CD&V) souscrit à la proposition de fixer une date ultérieure d’entrée en vigueur. En effet, la date proposée actuellement ne lui semble pas pouvoir être respectée en pratique, certainement pas pour ce qui est des services de police. Il présente l’amendement n° 66, qui fixe l’entrée en vigueur au 1er janvier 2012. (DOC 52 1729/011)

L’intervenant précise ensuite qu’il est satisfait du résultat de la concertation du ministre avec les barreaux.

Mme Sophie De Wit (N-VA) souscrit également à la fixation d’une date ultérieure d’entrée en vigueur. Il faut tenir compte de la mise en oeuvre pratique de cette loi sur le terrain. Les barreaux doivent par ailleurs avoir le temps de mettre au point un système permettant à la police de contacter rapidement et aisément un avocat.

Mme Carina Van Cauter (Open Vld) est, elle aussi, favorable à la fixation d’une date ultérieure d’entrée en vigueur. L’intervenante fait observer que la ministre de l’Intérieur a répondu à une question orale qui lui avait été posée à ce sujet que depuis quelques mois, la formation fonctionnelle judiciaire comporte un module de trois heures destiné à permettre aux enquêteurs d’appliquer les nouvelles techniques d’interrogatoire conformément à cette nouvelle loi. Il s’indique de reporter l’entrée en vigueur de la loi afin que chaque personne concernée puisse suivre cette formation complémentaire et que les barreaux puissent s’organiser de manière opérationnelle.

M. Thierry Giet (PS) est davantage favorable à l’amendement n° 69 qu’à l’amendement n° 66.

M. Christian Brotcorne (cdH) se rallie au report de l’entrée en vigueur.

M. Renaat Landuyt (sp.a) estime que l’amendement n° 69 permet de travailler en plusieurs phases pour ce qui est de l’entrée en vigueur. Ainsi, le juge d’instruction pourra appliquer cette loi plus rapidement. L’intervenant souhaite par ailleurs bonne chance au ministre en ce qui concerne ses engagements personnels vis-à-vis des barreaux.

Le ministre souligne encore qu’une banque central de données et un code de déontologie pour les interprètes en matière judiciaire devraient être élaborés d’ici fin 2011. Le ministre mettra tout en oeuvre pour que la loi entre en vigueur le plus rapidement possible.

Deze wet treedt uiterlijk op 1 januari 2012 in werking.” (DOC 53 1279/011)

De heer Servais Verherstraeten (CD&V) stemt in met een latere datum van inwerkingtreding. De huidige vooropgestelde datum lijkt hem zeker wat de politiediensten betreft immers praktisch niet haalbaar te zijn. Hij dient amendement nr. 66 in dat in de inwerkingtreding op 1 januari 2012 voorziet. (DOC 52 1729/011)

Voorts stemt het resultaat van het overleg van de minister met de balies hem tevreden.

Mevrouw Sophie De Wit (N-VA) kan zich eveneens akkoord verklaren met een latere datum van inwerkingtreding. Er moet rekening worden gehouden met de praktische uitvoering van deze wet op het terrein. De balies moeten ook de nodige tijd krijgen om een systeem op te richten dat het voor de politie mogelijk maakt om op een snelle en efficiënte manier een advocaat te contacteren.

Mevrouw Carina Van Cauter (Open Vld) is eveneens voorstander van een latere datum van inwerkingtreding. De spreekster merkt op dat de minister van Binnenlandse Zaken naar aanleiding van een mondelinge vraag hierover, geantwoord heeft dat sinds enkele maanden een module van 3 uur wordt voorzien in de functionele gerechtelijke opleiding, teneinde rechers in staat te stellen om toepassing te maken van de nieuwe verhoortechnieken in functie van deze nieuwe wet. Teneinde iedere betrokkene toe te laten deze aanvullende opleiding te volgen alsook de balies toe te laten om zich operationeel te organiseren, is een uitstel aangewezen.

De heer Thierry Giet (PS) verkiest in deze het amendement nr. 69 op het amendement nr. 66.

De heer Christian Brotcorne (cdH) stemt in met een uitstel van de inwerkingtreding.

De heer Renaat Landuyt (sp.a) is van oordeel dat amendement nr. 69 toelaat om wat de inwerkingtreding betreft, in fases te werken. Zo zal het voor de onderzoeksrechter sneller gaan om deze wet toe te passen. Hij wenst de minister voorts succes met zijn persoonlijke engagementen ten aanzien van de balies.

De minister stipt nog aan dat het ook de bedoeling is om voor het einde van 2011 een centraal databestand en een deontologie voor tolken in gerechtszaken uit te werken. De minister zal alles in het werk stellen om de wet zo snel mogelijk in werking te laten treden.

M. Bert Schoofs (VB) souscrit au report de la date d'entrée en vigueur.

*

L'amendement n° 66 est retiré.

L'amendement n° 69 et l'article 10, ainsi modifié, sont successivement adoptés par 12 voix contre une et une abstention.

Par dérogation à l'article 82.1 du Règlement, l'ensemble du projet de loi, tel qu'il a été modifié, est adopté par 8 voix contre 2 et 4 abstentions.

Les rapporteurs,

La présidente,

Renaat LANDUYT
Christian BROTCORNE

Sarah SMEYERS

De heer Bert Schoofs (VB) gaat akkoord met het uitstel van de datum van inwerkingtreding.

*

Amendement nr. 66 wordt ingetrokken.

Amendement nr. 69 en het aldus geamendeerde artikel 10 worden achtereenvolgens aangenomen met 12 stemmen tegen 1 en 1 onthouding.

In afwijking van art. 82.1 Rgt. wordt het geheel van het wetsontwerp, aldus geamendeerd, aangenomen met 8 tegen 2 stemmen en 4 onthoudingen.

De rapporteurs,

De voorzitter,

Renaat LANDUYT
Christian BROTCORNE

Sarah SMEYERS